

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
**«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»**

Факультет іноземних мов
Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

**Методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни
*«Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів
(англійська, німецька мови)»*: завдання до самостійної роботи студентів,
індивідуальні навчально-дослідні завдання, контрольні завдання**

ОПП: «Переклад (перша – англійська, друга – німецька)»
Спеціальність: В11 «Філологія»
Спеціалізація: В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша– англійська))»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Мова навчання: англійська, українська
Факультет іноземних мов

Одеса – 2025 рік

Методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів»: завдання до самостійної роботи студентів, індивідуальні навчально-дослідні завдання, контрольні завдання для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем ОПІ «Переклад (перша – англійська, друга – німецька)», спеціальність В11 Філологія за спеціалізацією В11.041 «Германські мови (переклад включно), перша – англійська». – 30 с.

Рік навчання: 1-й

Мова навчання: англійська, німецька, українська

Розробник: доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» О. В. Попова.

Методичні матеріали затверджені на засіданні кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ОНОВЛЕНО:

Протокол від «24» червня 2025 року № 11.

Завідувачка кафедри перекладу

і теоретичної та прикладної лінгвістики

Ілона ДЕРІК

ПОГОДЖЕНО

Ученою радою факультету іноземних мов

Протокол від «26» червня 2024 р. №11

Голова вченої ради факультету

Олександра ПОПОВА

© Університет Ушинського», 2025 р.

© Попова О. В., 2025 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Опис структури навчальної дисципліни.....	6
Індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів.....	9
Контрольні завдання до практичних занять:	
поточний (модульний) контроль.....	11
Рубіжний контроль.....	22
Рекомендована література	29

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета навчальної дисципліни: формування в студентів систему спеціальних знань та навичок, спрямованих на вирішення педагогічних труднощів у навчанні іноземних мов та перекладу різних видів іншомовного інституціонального дискурсу українською мовою з урахуванням сучасних підходів, педагогічних умов та засобів навчання; ознайомлення здобувачів вищої освіти за другим рівнем освіти з професіограмою сучасного перекладача; формування в студентів уміння визначати теоретико-методологічні засади викладання іноземних мов та перекладу у вищій школі; використовувати адекватний педагогічний конструкт в опануванні перекладу текстів різноманітних дискурсів і вивченні англійської та іноземних (німецької) мов; ураховувати у перекладацькій діяльності нормативні документи з вивчення іноземних мов та професійних стандартів з перекладацьких компетентностей.

Передумови для вивчення дисципліни: вивчення навчальної дисципліни «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів» передбачає оволодіння знаннями з таких дисциплін: «Теорія та практика перекладу», «Актуальні напрями сучасного перекладознавства», «Вплив професійної підготовки на якість перекладу».

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-9. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-10. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власний погляд на них та їх обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН-13. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

ПРН-19. Визначати мету та обирати оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.

Очікувані результати навчання:

Знати:

- теоретично-методичні основи професійної підготовки фахівця-перекладача;
- підґрунтя різних напрямів і шкіл в лінгвістиці;
- сутність специфічних філологічних питань;
- специфіку пояснення конкретних філологічних питань як фахівцем, так і широкому загалу;
- нормативну сутність граматичної правильності висловлювань та лексичного діапазону в межах української, англійської (та німецької) мов у контексті виконання професійних обов'язків;
- усвідомлювати соціолінгвістичну відповідність власного мовлення й сучасні лексико-граматичні, орфоепічні, орфографічними та пунктуаційні норми української, англійської (та німецької) мов;
- сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів;
- структуру і зміст професійної діяльності відповідно до її мети;
- усвідомлювати оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності.

Уміти:

- застосовувати набуті спеціальні знання та запроваджувати вивчені технології при вирішенні відповідних завдань у професійній діяльності;
- аналізувати та розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання;
- застосовувати набуті спеціальні знання у практиці при вирішенні відповідних завдань у професійно спрямованій діяльності;
- обґрунтовувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності;
- застосовувати набуті лексико-граматичні знання у практиці при вирішенні відповідних завдань у професійно спрямованій діяльності;
- конструктивно здійснювати професійну комунікацію і міжособистісне спілкування в усному й писемному мовленні;
- ідентифікувати та використовувати сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів у контексті опанування професією;
- визначати мету і планувати результати професійної діяльності;
- обирати оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати **такі компетентності:**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК 9. Усвідомлення сутності й місця філології в системі гуманітарних наук; розуміння структури філологічної науки, її лінгвістичного й літературознавчого складників, еволюційного шляху розвитку філології, напрямів і течій у ній; розуміння взаємовпливу філології і перекладознавчої теорії та практики.

СК 14. Здатність визначати мету та обирати оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Компаративна риторика перекладу (англійська, німецька, українська мови)», «Перекладознавчі аспекти дискурсології та текстології», «Практичний курс німецької мови».

ОПИС СТРУКТУРИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів» розрахована на вивчення здобувачами вищої освіти за другим (магістерським) рівнем ОПП «Переклад (перша – англійська, друга – німецька)» (спеціальність В11 Філологія за спеціалізацією В11.041 «Германські мови (переклад включно), перша – англійська») денної і заочної форм навчання протягом одного семестру.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів» передбачено

проведення підсумкового контролю (екзамен) за рівнем практичної та теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни (див. Робоча програма із навчальної дисципліни «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів», п. 5 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ» навчальний матеріал специфіковано в двох змістових модулях:

I семестр

Змістовий модуль I. Професійно-компетентнісні вимоги до професії «перекладач»

Тема 1. Розвиток перекладацької компетентності здобувачів вищої освіти в Україні за професійними цілями.

Визначення професійної компетентності в галузі перекладознавства. Професійне портфоліо перекладача: вимоги та соціально-нормативні основи. Сутність перекладознавчих категорій, запропонованих Холмсом. Сутність феномену «перекладацька компетентність» з точки зору Нойберта та викладачів університету Сямена (модель Xiada for Interpreter Training). Сутність моделі перекладацьких компетентностей РАСТЕ.

Тема 2. Професійно орієнтовані завдання та оцінювання успіхів навчання здобувачів вищої освіти.

Принципи професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів в системі університетської підготовки. Труднощі офлайн-навчання для майбутніх перекладачів у сучасний час навчання. Стратегічний план письмового / усного перекладу текстів різних дискурсів. Тактико-операційний конструкт письмового / усного перекладу під час роботи з різними дискурсами.

Змістовий модуль II. Підходи в контексті системи професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів англійської/німецької мови у вищій школі

Тема 3. Компетентнісний підхід як методична детермінанта професійно мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів англійської/німецької мови в контексті університетської освіти.

Відмінності та схожості між педагогічними феноменами «компетентність» і «компетенція». Структура перекладацької компетентності майбутніх перекладачів англійської/німецької мов. Компоненти ключових (надпрофесійних) компетенцій. Компоненти загальнопрофесійних компетенцій. Компоненти специфічно-професійних компетенцій.

Тема 4. Контекстний підхід як детермінант професійно мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів англійської/німецької мови в умовах університетської освіти.

Сутність педагогічного феномену «контекстне навчання». Принцип когнітивно автоматизованого оволодіння лінгвістичними та комунікативними навичками. Принцип інтеграції навчання різних видів іншомовної мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо (латиниця та кирилиця) та різних видів письмового/усного перекладу (письмового, усного, комбінована форма). Принцип навчання конкретного мовленнєвого різновиду в контексті навчання професійно-орієнтованої діяльності.

Тема 5. Педагогічні умови професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів англійської/німецької мов.

Педагогічні умови професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів англійської/німецької мови. Теоретичні та практичні аспекти успішної реалізації професійної діяльності перекладачів англійської/німецької мови.

Після вивчення навчального матеріалу передбачено написання контрольних робіт (див. Контрольні завдання до практичних занять: поточний (модульний) контроль).

ІНДИВІДУАЛЬНІ СЕМЕСТРОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Дискурсивна компетентність перекладача в структурі загальної професійної компетентності.
2. Труднощі засвоєння лінгвістичних та екстралінгвістичних особливостей різних дискурсів під час вивчення іноземних мов.
3. Розвиток дискурсивної перекладацької компетентності здобувачі вищої освіти: професійно-орієнтовані практичні завдання з навчання синхронного, послідовного перекладу та перекладу з аркуша.
4. Розвиток дискурсивної перекладацької компетентності здобувачів вищої освіти: професійно-орієнтовані практичні завдання з навчання повного та скороченого письмового перекладу (анотованого, реферованого).
5. Зміст документу «The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)» та шляхи його впровадження в українській освітній простір.
6. Розробити план уроку з навчання українських здобувачів вищої освіти теорії та практики перекладу.
7. Принципи професійно-орієнтованого навчання: педагогічний вимір.
8. Вимоги до перекладачів англійської мови: методичний конструкт викладання/навчання англійської мови і перекладу.
9. Інтерактивні та рольові професійно-орієнтовані ігри як педагогічний феномен у системі навчання майбутніх перекладачів
10. Сучасне професійне портфоліо перекладача: структура та зміст.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Виступи із доповідями або презентація з використанням мультимедійних засобів за навчальною тематикою:

1. Еволюція професії «перекладач англійської мови»: виклики та досягнення.
2. Еволюція професії «перекладач німецької мови»: виклики та досягнення.
3. Перекладач в євразійському контексті
4. Поведінка та професійні якості перекладача у звичайних та складних професійних ситуаціях.
5. Європейський контекст поведінки перекладача
6. Усний перекладач vs письмовий перекладач
7. Лінгвістичні труднощі, з якими стикаються українські студенти під час опанування морфології та синтаксису англійської мови.
8. Лінгвістичні труднощі, з якими стикаються українські студенти під час опанування морфології та синтаксису німецької мови.

9. Лексична компонента як детермінанта професійного успіху перекладача

10. Професійні вимоги до перекладачів та викладачів англійської мови: схожості та відмінності.

11. Професійні вимоги до перекладачів та викладачів німецької мови: схожості та відмінності.

12. Професійні вимоги до викладачів, які готують майбутніх перекладачів

13. Структура та сутність моделей, які сприяють ефективному розвитку професійної компетентності майбутніх перекладачів англійської мови

14. Структура та сутність моделей, які сприяють ефективному розвитку професійної компетентності майбутніх перекладачів німецької мови

15. Особливості формування фахової компетенції в майбутніх перекладачів

Самостійна й індивідуальна робота студентів оцінюється за такими критеріальними показниками:

- *знання* основних лінгвістичних категорій, концепцій та їхнього методологічного потенціалу для вирішення проблемних питань науки;
- *уміння* інтерпретувати основні тенденції та проблеми у розвитку сучасних напрямів лінгвістики, зокрема перекладознавства;
- *знання* специфіки логічної та методологічної культури наукового дослідження;
- *знання* принципів та способів організації наукового знання;
- *знання* різногалузевого термінологічного апарату;
- *уміння* самостійно відшукувати й інтерпретувати додаткову інформацію та застосовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань;
- *уміння* використовувати нові інформаційні технології для поповнення власних знань.
- *знання* двомовних іншомовних еквівалентів в обсязі передбачених лексичного і тематичного мінімумів у межах робочих мов;
- *навички* користування словниковими джерелами та іншою довідниковою літературою (друкованої та електронною);
- *уміння* готувати мультимедійну презентацію досліджуваного матеріалу у межах зазначених мов.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ: ПОТОЧНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ

Контрольна робота 1

TEST 1

1. The program sets proposed by the UN are the normative guidelines for the development of the educational space in Ukraine. Their areas include:
 - A.** The declaration “Millennium Development Goals” (2003).
 - B.** The project Educational Policy and education “equal to equal” regarding the modernization of the content of education and development of key (most important and most integrated) competences in youth.
 - C.** The declaration “Millennium Development Goals” (2003), the implementation of the project Educational Policy and education “equal to equal” regarding the modernization of the content of education and development of key (most important and most integrated) competences in youth.

2. Holmes’ “map” of Translation Studies ...
 - A.** shows that translation studies (TS) are further divided into two general branches: Pure TS and Applied TS.
 - B.** shows that translation studies (TS) are further divided into three general branches: Pure TS, Semi-pure TS and Applied TS.

3. Neubert (2000) defined translation competence as ...
 - A.** “a complex whole comprising four parameters: language competence, textual competence, subject competence and cultural competence”.
 - B.** “a complex whole comprising four parameters: language competence, subject competence, cultural competence, and transfer competence”.
 - C.** “a complex whole comprising five parameters: language competence, textual competence, subject competence, cultural competence, and transfer competence”.

4. PACTE (2000) defines translation competence as the underlying system of knowledge and skills needed to translate:
 - A.** bilingual, extra-linguistic, knowledge of translation, instrumental, strategic sub-competencies and psycho-physiological components.
 - B.** bilingual, extra-linguistic, knowledge of translation, instrumental, strategic sub-competencies.
 - C.** bilingual, extra-linguistic, instrumental, strategic sub-competencies and psycho-physiological components.
 - D.** bilingual, extra-linguistic, knowledge of translation, strategic sub-competencies and psycho-physiological components.

5. Discourse is studied in ...
- A.** philosophy, logic, semiotics, social psychology, sociology, anthropology, theory of artificial intelligence, ethnology, ethnography, historiography, jurisprudence, pedagogy, theory and practice of translation, political science, cultural studies, literary studies, communication theory and various areas of linguistics formed on an interdisciplinary basis.
 - B.** philosophy, semiotics, social psychology, sociology, anthropology, theory of artificial intelligence, ethnology, ethnography, historiography, jurisprudence, pedagogy, theory and practice of translation, political science, cultural studies, literary studies, communication theory and various areas of linguistics formed on an interdisciplinary basis.
 - C.** philosophy, logic, semiotics, social psychology, sociology, theory of artificial intelligence, ethnology, ethnography, historiography, jurisprudence, pedagogy, theory and practice of translation, political science, cultural studies, literary studies, communication theory and various areas of linguistics formed on an interdisciplinary basis.
 - D.** philosophy, logic, semiotics, social psychology, sociology, anthropology, theory of artificial intelligence, historiography, jurisprudence, pedagogy, theory and practice of translation, political science, cultural studies, literary studies, communication theory and various areas of linguistics formed on an interdisciplinary basis.
6. In modern linguistics, the interpretation of discourse is determined by a *thinking style*.
- A.** *Activity-oriented thinking style* gives grounds to the development of function-oriented understanding of discourse.
 - B.** *The representative thinking style* forms the methodological basis for the formal and functional research directions of discourse.
 - C.** Schiffrin defined *discourse* as social practices of a linguistic nature, which are based on ideology or cultural differences.
 - D.** Schiffrin defined *discourse* as social practices of a linguistic and non-linguistic nature, which are based on ideology or cultural differences.
7. The framework of training Ukrainian bachelor students majoring in Translation Studies involves ...
- A.** full (written) translation, abbreviated (written) translation (annotated and referenced), sight interpretation, consecutive and simultaneous interpretation.
 - B.** full (written) translation, sight interpretation and partially consecutive interpretation.
 - C.** full (written) translation, abbreviated (written) translation (annotated and referenced), sight interpretation and partially consecutive interpretation.

8. According to *General European recommendations on language education (2003)*, discursive competence is interpreted as ...

A. students' ability to unite sentences in order to build connected speech segments; it includes the knowledge and ability to manage speech in terms of thematic organization, coherence and logical speech organization, its style, register, rhetorical effectiveness.

B. a capability of a linguistic personality to build and perceive holistic discourses of different types.

C. used modern Chinese trends

9. The conditions of the military actions in Ukraine make it nearly impossible to develop certain components of the competence:

A. to practice profession-centred activities offline; to participate in programs of academic mobility; to demonstrate academic outcomes in public (concerts, language festivals and contests, etc.); to organise non-virtual round-table discussions, conferences, seminars, master classes on professional issues involving native speakers.

B. to practice profession-centred activities offline; to participate in programs of academic mobility.

C. to demonstrate academic outcomes in public (concerts, language festivals and contests, etc.); to organize non-virtual round-table discussions, conferences, seminars, master classes on professional issues involving native speakers.

10. *Translational and transformational (potential) criterion* covers such outcomes as ... (**mark the odd variants**):

A. familiarity with translation/interpretation tools (techniques, methods, translation models, etc.);

B. the ability to carry out translation analysis of English/Chinese and Ukrainian texts representing artistic (including poetry and drama), official documentary, publicistic/journalistic, scientific and technical, and social and political discourses;

C. the ability to communicate with foreigners;

D. complex skills to determine the communicants' state;

E. complex skills to determine the semantic content of unfamiliar English words/Chinese characters by key components and context and to use adequate translation tools to reproduce the original text in the target language.

F. familiarity with manipulative communicative technologies.

11. The suggestion of *the oral transferable (potential) criterion* includes such outcomes as ... (**mark the suitable variants**):

A. skills to predict the future;

B. • familiarity with the psycholinguistic features of the process of

English/Chinese-Ukrainian and Ukrainian-English/Chinese interpretation (consecutive interpretation, sight interpretation) and auxiliary means of encoding information;

- bilingual skills to quickly switch from English/Chinese to Ukrainian and from Ukrainian to English/Chinese;

C. awareness of hypnosis;

D. the ability to synchronously perceive a written/oral source (English/Chinese, Ukrainian) text and orally reproduce the text in the target language (Ukrainian, English/Chinese) using a shorthand system (interpreter note-taking) (within artistic (including poetry and drama), official documentary, publicistic/journalistic, scientific and technical, and social and political discourses).

12. *The theoretical basis for the profession-oriented speech training* aimed at future translators of Chinese were

A. • familiarity with the genre and style dominant of the text alongside the linguistic features of the design of texts belonging to different functional and stylistic markers within the English/Chinese and Ukrainian languages;

- the ability to reproduce the content of the original (English/Chinese, Ukrainian) text in writing in the target language (Ukrainian, English/Chinese) using adequate translation means while preserving the functional and stylistic determinant and the frame of the original information (within artistic (including poetry and drama), official documentary, publicistic/journalistic, scientific and technical, and social and political discourses);

B. familiarity with the genre and style dominant of the text alongside the linguistic features of the design of texts belonging to different functional and stylistic markers within the English/Chinese and Ukrainian languages;

C. the ability to reproduce the content of the original (English/Chinese, Ukrainian) text in writing in the target language (Ukrainian, English/Chinese) using adequate translation means while preserving the functional and stylistic determinant and the frame of the original information (within artistic (including poetry and drama), official documentary, publicistic/journalistic, scientific and technical, and social and political discourses).

13. We distinguish these *translation strategies* (Petrova, 2010):

A. • the strategy of communicative equivalent translation (implementation of the communicative intention of the original author in the form of creating a text in the target language),

- the strategy of tertiary translation (creation of a target text that satisfies the needs of the target language speaker, the purpose of a target text is different from the one of the original author);

B. • the strategy of tertiary translation (creation of a target text that satisfies the needs of the target language speaker, the purpose of a target text is different

from the one of the original author),

- the redirection strategy (creation of a target text intended for a recipient who differs from a source language recipient in social characteristics);
- C.** • the strategy of communicative equivalent translation (implementation of the communicative intention of the original author in the form of creating a text in the target language),
- the strategy of tertiary translation (creation of a target text that satisfies the needs of the target language speaker, the purpose of a target text is different from the one of the original author),
- the redirection strategy (creation of a target text intended for a recipient who differs from a source language recipient in social characteristics).

14. Competence is understood as

- A.** a qualitative and measuring characteristic of personality, acquired knowledge, skills and abilities within professional translation-related activities; the formation of person's ability to act successfully in practice and his / her understanding of responsibility for performed profession-related actions.
- B.** specific (professional) regulatory framework, requirements for educational and profession-oriented training and effective professional activity as a socially defined and fixed result.
- C.** integrating the learning of different types of foreign language activities and different types of translating / interpreting.
- D.** teaching a specific speech variety in the context of teaching profession-oriented activities.

15. *The structure of the translation competence* characterising future translators can be determined as:

- A.** analytical-strategic, communicative, specific technological.
- B.** key supra-professional, general profession-related and specific profession-related.
- C.** translation- and discourse-oriented.
- D.** interdisciplinary knowledge, skills, abilities.

16. The ability to co-operate in socially heterogeneous groups and the ability to coexist and interact with representatives of other cultures in a multicultural professional environment constitutes... .

- A.** operational-interactive competency.
- B.** heterosocial intercultural competency.
- C.** autonomous / independent competency.

17. By *general profession-related competencies* we mean those that are

- A.** are common to a range of professions related to cross-cultural communication (foreign / native language teacher, diplomat, guide-interpreter,

etc.).

B. are common to a range of professions related to international business and diplomacy.

C. are common to a range of professions related to translating / interpreting (foreign / native language teacher, diplomat, secretary, editor of a magazine, inspector in a crewing company, etc.).

18. ... requires the skills and abilities to use lexicographic sources in order to obtain the necessary information for profession-related activities.

A. Analytical-strategic competency;

B. Operational-interactive competency;

C. Information-centred lexicographic competency.

19. ... are associated with an integrative set of special knowledge, skills and abilities in the field of translation/interpretation which allow a specialist to constructively carry out the communicative process in foreign and state languages with representatives of other countries within professional activities.

A. Linguistic and communicative competencies;

B. Culturological competencies;

C. Specific profession-related competencies.

20. ... cover the field of local lore, the specifics of the relevant verbal and nonverbal communicative behaviour of the translator in a given situation and adequate translation tools and techniques for reproducing the original oral or written communication in some other language.

A. Linguo-sociocultural knowledge, skills and abilities;

B. Linguistic and communicative skills and abilities;

C. Analytical and strategic skills and abilities.

1. The introduction of the competence-based approach to the education system is conditioned by:
 - A.** shifting from the adaptability-oriented principle to the competence-based principle and the implementation of competencies and competence-based approach;
 - B.** implementation of the Education Policy and Peer Education Project;
 - C.** conversion of the world experience into the plane of education;
 - D.** modernising the content of education and forming competences.

2. Competency is interpreted as ...
 - A.** given specific (professional) regulatory framework, requirements for educational and profession-oriented training and effective professional activity as a socially defined and fixed result.
 - B.** integrating the learning of various foreign language activities and different translation / interpretation types.
 - C.** the ability to quickly introduce into speech new words and idiomatic expressions of the original and their analogues (corresponding linguistic units) in target language.
 - D.** a qualitative and measuring characteristic of personality, acquired knowledge, skills and abilities within professional translation-related activities; the formation of person's ability to act successfully in practice and understanding responsibility for performed profession-related actions.

3. Since the main task of the translator is to transfer the integral and exact content of the original, preserving its stylistic and expressive features, by means of the other language, the translator faces two tasks:
 - A.** to understand correctly the content of the source statement / text in the original language and fully reproduce its content by means of the target language;
 - B.** to understand and write correctly the main idea of the statement / text;
 - C.** to understand and retell the content of the source statement / text by means of the target language.

4. The main requirements are set to translators:
 - A.** to have a rich multidisciplinary lexical reserve;
 - B.** to know the grammar of Ukrainian;
 - C.** to be aware of local lore and socio-cultural aspects of the USA;
 - D.** to be able to perform all types of translation / interpretation taking into account the specifics of these speech activities: listening, speaking, reading and writing.

5. A productive active method and one of the leading forms and methods of the context-based approach is
- A. grammar exercises;
 - B. imitating role playing;
 - C. studying through reading;
 - D. vocabulary exercises.
6. *The principle of cognitively automated mastery of linguistic and communicative skills* provides a proportional relationship between
- A. semantics, phonology, spelling, orthoepic;
 - B. vocabulary and grammar;
 - C. analogy, linguistic sense-intuition, unconscious memorisation, discursiveness;
 - D. speech models and communicative exercises
7. *The principle of integrating the teaching of different types of foreign language speaking activities* (.....) and different types of translating / interpreting.
- A. listening, speaking, reading, writing;
 - B. reading, writing;
 - C. listening, reading, writing.
8. *The principle of teaching a specific speech variety in the context of teaching profession-oriented activities* involves teaching interpreting (simultaneous, consecutive) through teaching oral speech (monological, dialogic, dia-monological); and teaching translation –
- A. through teaching written speech;
 - B. through teaching business etiquette;
 - C. through teaching orthography.
9. Profession-oriented training of students is implemented by means of
- A. a regular use of educational TV projects.
 - B. a systematic use of the profession-oriented context and gradual saturation of the educational process with elements of profession-related activities.
 - C. a systemic use of dictionaries, translation/interpretation manuals, specific software.
10. The pedagogical conditions that contribute to the effectiveness of the educational process were determined by
- A. the necessity to study grammar and vocabulary;
 - B. the improvement of studying Chinese culture;
 - C. the theoretical and practical search for effective means of training future translators;
 - D. the improvement of educational environment.

11. *Pedagogical conditions* are defined as
- A. the “ability” to accelerate or slow down the educational process, to influence its dynamics and results;
 - B. compliance with standard and regulatory requirements for training and bringing up;
 - C. a set of interdependent circumstances (prerequisites) that ensure the organisation, monitoring, regulation and interaction of subjects and objects of the pedagogical process within the realisation of a certain goal;
 - D. the necessity to improve the interaction of subjects and objects of the educational process in solving specific didactic tasks.
12. *By the pedagogical conditions of the profession-oriented speech training aimed at future translators of English (and German), we understand*
- A. the external circumstances of effective implementation of pedagogical goals, specially created by the teacher for a positive impact on the educational process;
 - B. theoretical and practical search for effective means of training future translators-orientalists;
 - C. interaction of the disciplines constituting the Humanities, Linguistics cycles and profession-oriented methods while developing translation competence.
13. *Motivation* begins to “act” if
- A. a pupil has interest in studying other culture, traditions, values;
 - B. a school leaver has good marks in a foreign language;
 - C. it covers the interests, needs, goals, desires of a pupil;
 - D. it is necessary for a pupil to get a university degree.
14. *Interdisciplinary links* reflect
- A. an approach to improve grammar and vocabulary;
 - B. an approach to teaching and educating;
 - C. an approach to study English;
 - D. an approach to get knowledge from different disciplines.
15. Immersion of students in active independent profession-related speech (translation / interpretation) activities with English/German texts and foreign speakers results in
- A. good knowledge of English/German vocabulary
 - B. developing writing skills
 - C. gaining practical skills, developing creative non-standard thinking and communication skills.
16. The modelling of communicative situations allows future translators (**mark the appropriate answers**)

- A. to understand the content of the profession-oriented teaching / learning activities;
 - B. to learn about British and German history and culture;
 - C. to improve their skills and abilities in working with information-related sources;
 - D. to develop self-administrative abilities.
17. *Interactive forms of teaching* are based on
- A. individual work;
 - B. working with dictionaries and other sources;
 - C. project methods, variable pairs and the brigade-laboratory method;
 - D. studying of machine translation programs.
18. The key element of *interaction* is
- A. an interaction-dialogue between the subject and the object of learning;
 - B. interaction between future translators and other people around them;
 - C. individual studying.
19. The key component of the term “*cultural diversity*” means
- A. living together;
 - B. skills to live together, value systems, traditions and beliefs;
 - C. unitary religion and culture.
20. “*Multiculturalism*” correlates with (**mark the appropriate answers**)
- A. pluralism, tolerance;
 - B. respect for other cultures;
 - C. one nation for one country;
 - D. exchange of experiences, achievements and cooperation.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ з урахуванням національної шкали та шкали ЄКТС

Кожна вірна відповідь оцінюється в 5 балів (правильна відповідь – 5 балів, неправильна відповідь – 0 балів) кожна, дев'ятнадцята відповідь оцінюється в 10 балів. Сумарна кількість балів складає ваш рейтинг. Найвищий рейтинг – 100 балів. За першу правильну відповідь надається 5 балів. Бали, які ви отримаєте, визначаються за таблицею:

Завдання з 1 по 20

<i>Кількість правильних відповідей</i>	<i>Кількість отриманих балів</i>
1	5
2	10
3	15
4	20
5	25
6	30
7	35
8	40
9	45
10	50
11	55
12	60
14	65
15	70
16	75
17	80
18	85
19	90
20	100

Комплексні показники:

Кількість правильних відповідей	Відповідність балів	Індекс балів	Кількість балів
0 - 6	Незадовільно («1»)	F 1 – 34%	0 - 30
7 - 11	Незадовільно («2»)	FX 35 – 59%	35 – 55
12 - 14	Задовільно («3»)	DE 60 – 73%	60 – 70
15 - 18	Добре («4»)	BC 74 – 89%	75 - 85
19	Відмінно («5»)	A 90 – 100%	90
20			100

РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ

Рубіжний контроль охоплює наступні аспекти: теоретичні питання та практичне завдання:

I семестр (екзаменаційний матеріал)

Теоретичні питання:

1. Визначення професійної компетентності в галузі перекладознавства. Професійне портфоліо перекладача: вимоги та соціально-нормативні основи.
2. Сутність перекладознавчих категорій, запропонованих Холмсом. Сутність феномену «перекладацька компетентність» з точки зору Нойберта та викладачів університету Сямена (модель Xiada for Interpreter Training).
3. Сутність моделі перекладацьких компетентностей РАСТЕ.
4. Принципи професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів в системі університетської підготовки.
5. Труднощі офлайн-навчання для майбутніх перекладачів у сучасний час навчання.
6. Стратегічний план письмового / усного перекладу текстів різних дискурсів. Тактико-операційний конструкт письмового / усного перекладу під час роботи з різними дискурсами.
7. Сутність педагогічного феномену «контекстне навчання».
8. Принцип когнітивно автоматизованого оволодіння лінгвістичними та комунікативними навичками.
9. Принцип інтеграції навчання різних видів іншомовної мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) та різних видів письмового/усного перекладу (письмового, усного, комбінована форма).
10. Принцип навчання конкретного мовленнєвого різновиду в контексті навчання професійно-орієнтованої діяльності.
11. Відмінності та схожість між педагогічними феноменами «компетентність» і «компетенція».

12. Структура перекладацької компетентності майбутніх перекладачів англійської/німецької (або іншої іноземної) мов. Компоненти ключових (надпрофесійних) компетенцій.
13. Компоненти загальнопрофесійних компетенцій. Компоненти специфічно-професійних компетенцій.
14. Педагогічні умови професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів англійської/німецької (або іншої іноземної) мови.
15. Теоретичні та практичні аспекти успішної реалізації професійної діяльності перекладачів англійської/німецької (або іншої іноземної) мови.
16. Дискурсивна компетентність перекладача в структурі загальної професійної компетентності.
17. Труднощі засвоєння лінгвістичних та екстралінгвістичних особливостей різних дискурсів під час вивчення іноземних мов.
18. Розвиток дискурсивної перекладацької компетентності здобувачі вищої освіти: професійно-орієнтовані практичні завдання з навчання синхронного, послідовного перекладу та перекладу з аркуша.
19. Розвиток дискурсивної перекладацької компетентності здобувачів вищої освіти: професійно-орієнтовані практичні завдання з навчання повного та скороченого письмового перекладу (анотованого, реферованого).
20. Зміст документу «The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)» та шляхи його впровадження в українській освітній простір.
21. Принципи професійно-орієнтованого навчання: педагогічний вимір.
22. Вимоги до перекладачів англійської мови: методичний конструкт викладання/навчання англійської мови і перекладу.
23. Інтерактивні та рольові професійно-орієнтовані ігри як педагогічний феномен у системі навчання майбутніх перекладачів.
24. Еволюція професій «перекладач англійської мови» та «перекладач німецької (або іншої іноземної) мови»: виклики та досягнення.

25. Поведінка та професійні якості перекладача у звичайних та складних професійних ситуаціях.
26. Лінгвістичні труднощі, з якими стикаються українські студенти під час опанування морфології та синтаксису англійської/німецької (іншої іноземної) мови.
27. Професійні вимоги до перекладачів та викладачів іноземних мов: схожість та відмінність.
28. Структура та сутність моделей, які сприяють ефективному розвитку професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Практичне завдання:

- 1) Скласти англійською / німецькою (або іншою іноземною) мовою мотиваційний лист для вступу на навчання в магістратуру / аспірантуру за кордоном.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення. Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Відсутні приклади практичного використання.
6-10 балів	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; виконує частину практичного завдання.
11-15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Студент намагається робити власні висновки, наводить приклади практичного використання в освітньому процесі. Виконує практичне завдання з незначними огріхами.
16-20 балів	Студент уміє розмірковувати, робити власні висновки. Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання. Здобувач виконує правильно практичне завдання.

Загальний рівень сформованості знань, умінь і навичок студентів із навчальної дисципліни «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів» наприкінці навчання визначається за Європейським стандартом (див. таблиця 1 «Шкала оцінювання: національна та ECTS»).

Таблиця 1

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 А)	Здобувач вищої освіти знає теоретично-методичні основи професійної підготовки фахівця-перекладача; вільно орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах; усвідомлює теоретичні засади дискурсології та текстології у лінгвістичній та перекладознавчій площинах; здатен розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання, із застосуванням лінгвістичних та перекладознавчих теорій та методів; знає сутність специфічних філологічних питань й усвідомлює специфіку пояснення конкретних філологічних питань як фахівцем, так і широкому загалу; знає нормативну сутність граматичної правильності висловлювань та лексичного діапазону в межах української, англійської (та німецької) мов у контексті

	виконання професійних обов'язків; усвідомлює соціолінгвістичну відповідність власного мовлення й сучасні лексико-граматичні, орфоепічні, орфографічними та пунктуаційні норми української, англійської (та німецької мов); здатен конструктивно здійснювати професійну комунікацію і міжособистісне спілкування в усному й писемному мовленні. Здобувач вищої освіти за другим рівнем освіти знає сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів; структуру і зміст професійної діяльності відповідно до її мети; здатен ідентифікувати й використовувати педагогічний конструкт у контексті опанування професією; обирати оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.
Добре (82-89 В)	Здобувач вищої освіти знає теоретично-методичні основи професійної підготовки фахівця-перекладача; орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах; усвідомлює теоретичні засади дискурсології та текстології у лінгвістичній та перекладознавчій площинах; здатен розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання із застосуванням лінгвістичних та перекладознавчих теорій та методів; знає сутність основних специфічних філологічних питань й усвідомлює специфіку пояснення конкретних філологічних питань як фахівцем, так і широкому загалу; знає нормативну сутність лексико-граматичної правильності висловлювань у межах української, англійської (та німецької) мов у контексті виконання професійних обов'язків; усвідомлює соціолінгвістичну відповідність власного мовлення й сучасні орфоепічні, орфографічними та пунктуаційні норми української, англійської (та німецької) мов; здатен здійснювати професійну комунікацію і міжособистісне спілкування в усному й писемному мовленні на належному рівні. Здобувач вищої освіти за другим рівнем освіти знає сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів; структуру і зміст професійної діяльності відповідно до її мети; здатен ідентифікувати й використовувати педагогічний конструкт у контексті опанування професією; обирати оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.

Добре (74-81 C)	Здобувач вищої освіти у цілому знає теоретично-методичні основи професійної підготовки фахівця-перекладача; орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах; усвідомлює теоретичні засади дискурсології та текстології у лінгвістичній та перекладознавчій площинах; здатен розв'язувати окремі спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання із застосуванням лінгвістичних та перекладознавчих теорій та методів; у цілому знає сутність специфічних філологічних питань й усвідомлює специфіку окремих філологічних питань як фахівцем, так і широкому загалу; знає нормативну сутність лексико-граматичної правильності висловлювань у межах української, англійської (та німецької) мов у контексті виконання професійних обов'язків; загалом усвідомлює соціолінгвістичну відповідність власного мовлення й сучасні орфоепічні, орфографічними та пунктуаційні норми української, англійської (та німецької) мов; здатен здійснювати професійну комунікацію і міжособистісне спілкування в усному й писемному мовленні на належному рівні. Здобувач вищої освіти за другим рівнем освіти знає сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів-синологів; структуру і зміст професійної діяльності відповідно до її мети; здатен ідентифікувати й використовувати педагогічний конструкт у контексті опанування професією; обирати основні оптимальні шляхи для досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.
Задовільно (64-73 D)	Здобувач вищої освіти має уявлення щодо теоретично-методичних основ професійної підготовки фахівця-перекладача; ознайомлений з лінгвістичними напрямками та школами; у цілому усвідомлює теоретичні засади дискурсології та текстології у лінгвістичній та перекладознавчій площинах; здатен розв'язувати окремі спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання із застосуванням лінгвістичних та перекладознавчих теорій та методів; частково знає сутність специфічних філологічних питань й усвідомлює специфіку окремих філологічних питань як фахівцем, так і широкому загалу; частково знає нормативну сутність лексико-граматичної правильності висловлювань, сучасні орфоепічні, орфографічними та пунктуаційні норми

	української, англійської (та німецької) мов; частково усвідомлює соціолінгвістичну відповідність власного мовлення; здатен здійснювати професійну комунікацію і міжособистісне спілкування в усному й писемному мовленні на задовільному рівні. Здобувач вищої освіти за другим рівнем освіти усвідомлює сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів, мету професійної діяльності, проте відчуває певні труднощі під час планування її результатів та вибору шляхів досягнення запланованих результатів професійної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач вищої освіти має уявлення щодо деяких аспектів теоретично-методичних основ професійної підготовки фахівця-перекладача; фрагментарно ознайомлений з лінгвістичними напрямками та школами; не усвідомлює теоретичні засади дискурсології та текстології у лінгвістичній та перекладознавчій площинах; не вміє розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання із застосуванням лінгвістичних та перекладознавчих теорій та методів; має істотні труднощі із застосуванням специфічних філологічних питань, зокрема знань про нормативну сутність лексико-граматичної правильності висловлювань, сучасні орфоепічні, орфографічними та пунктуаційні норми української, англійської (та німецької) мов; частково усвідомлює соціолінгвістичну відповідність власного мовлення; відчуває складнощі у здійсненні професійної комунікації і міжособистісного спілкування в усному й писемному мовленні. Здобувач вищої освіти за другим рівнем освіти почасти усвідомлює сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів, мету професійної діяльності, фрагментарно планує її результати та з огріхами обирає шляхи досягнення запланованих результатів професійної діяльності (часто без урахування індивідуальних особливостей та потреб її отримувачів).
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач вищої освіти не має уявлення щодо теоретично-методичних основ професійної підготовки фахівця-перекладача; не ознайомлений з лінгвістичними напрямками та школами; не усвідомлює теоретичні засади дискурсології та текстології у лінгвістичній та перекладознавчій площинах; не вміє розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми

	у перекладацькій професійній діяльності або у процесі навчання із застосуванням лінгвістичних та перекладознавчих теорій та методів; не володіє специфічними філологічними аспектами у межах української, англійської (та німецької) мов; не усвідомлює соціолінгвістичну відповідність власного мовлення; нездатний здійснювати професійну комунікацію і міжособистісне спілкування в усному й писемному мовленні. Здобувач вищої освіти за другим рівнем освіти не усвідомлює сучасні принципи, підходи та педагогічні умови професійної підготовки майбутніх перекладачів, мету професійної діяльності, не вміє планувати її результати; нездатний ідентифікувати й використовувати педагогічний конструкт у контексті опанування професією; не враховує індивідуальні особливості та потреби її отримувачів.
--	--

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Попова О. В. Theoretical and Applied Foundations for Translators' Professional Activities: textbook [електронна версія]. Одеса: Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2023. 130 с.
2. Попова О. В. Методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Теоретичні та прикладні аспекти професійної діяльності перекладачів»: завдання до самостійної роботи студентів, індивідуальні навчально-дослідні завдання, контрольні завдання. Одеса: Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2024. 30 с.
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Council for Cultural Co-operation Education Committee Modern Languages Division. Strasbourg: Cambridge University Press. 2018.

Допоміжна література

1. Попова О. В. Професійно-мовленнєва підготовка майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської освіти: [монографія]. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського; Одеська міська типографія, КП, 2016. 660 с.
2. Bogush, A., Korolova, T., & Popova O. (2021). **Web of Science**. Development of university students' linguocultural competence under conditions of Coronavirus pandemic: Ukrainian dimension. Advanced Education, 17,

103–117. DOI: 10.20535/2410-8286.228611. Available at:
<http://ae.fl.kpi.ua/issue/view/13848>

3. Bogush A., Korolova T., Popova O. SCOPUS. Foreign Language Education Standards: Ukrainian Dimension. Universal Journal of Educational Research. 2020. 8(4). P. 1261–1272. DOI: 10.13189/ujer.2020.080417.

4. Korolova, T. M., & Popova, O. V. (2021). ESCIWeb of Science. Intercultural Activities in Teaching Foreign Languages: Modern Ukrainian Dimension. Arab World English Journal, 12(3), 432-449. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no3.30>

5. Modern vectors of science and education development in China and Ukraine (中国与乌克兰科学及教育前沿研究): International annual journal. Odessa: South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, Harbin: Harbin Engineering University, 2015–2025. Issues 1–11.

6. Popova O, Morhun O. (2023). **SCOPUS**. The development of Ukrainian university students' discourse-oriented translation competence in Chinese and English as foreign languages. *Forum for Linguistic Studies, Vol. 5, Issue 1*, P. 130-159.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: офіційний сайт URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: доступ до зарубіжних баз наукової інформації Scopus та Web of Science. URL: www.nbuv.gov.ua/node/4724

4. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>.

5. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua/>

6. ABBY Lingvo Alive. URL: www.lingvo.ua

7. BBC news. URL: www.bbc.com/news

8. British library. URL : www.bl.uk/

9. Electronic Ushynsky University Institutional Repository. URL: www.dspace.pdpu.edu.ua/